

10845/6 - 5886

Národní památkový ústav

Došlo: 20.06.2016 10:32:03

Č. j.: NPU-310/48949/2016

Listů: 1 Příloh: 2

01000804463

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Vážený pan
Ing. Miroslav Roubec
Do Dolců 43
541 01 Trutnov

Váš dopis značky

Naše značka
MK 32578/2016 OPP

Vyřizuje/linka
Mgr. Alena Pavlůsková / 435

V Praze dne:
10. 5. 2016

Věc: Žádost o zrušení prohlášení za KP - dům čp. 44 v Hájích nad Jizerou, k.ú. Dolní Sytová za kulturní památku

V příloze Vám zasíláme rozhodnutí Ministerstva kultury sp. zn. MK-S 4483/2016 OPP, č. j. MK 32578/2016 OPP ve výše uvedené věci.

Mgr. Petra Ulbrichová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
odboru památkové péče Ministerstva kultury

MINISTERSTVO KULTURY
Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1 – Malá Strana
IČ: 00023671 21

Příloha: Rozhodnutí Ministerstva kultury sp. zn. MK-S 4483/2016 OPP, č. j. MK 32578/2016 OPP ze dne 10. 5. 2016.

Stejnopis rozhodnutí:

Národní památkový ústav, ústřední pracoviště

Národní památkový ústav, územní odb. pracoviště v Liberci

Městský úřad Semily, úsek státní památkové péče

Krajský úřad Libereckého kraje, odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Rozhodnutí nabylo právní moci: 1.6.2016

za správnost: Paulina Švorc

V Praze dne 10. 5. 2016
Č. j. MK 32578/2016 OPP
Sp. zn. MK-S 4483/2016 OPP

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče podle ustanovení § 8 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oba ve znění pozdějších předpisů, **ruší** prohlášení památky č. rej. ÚSKP 10875/6-5886 chalupa č. p. 44 na st.p.č. 84 v k.ú. Dolní Sytová, okr. Semily, včetně uvedeného pozemku, za kulturní památku.

V tomto řízení dle § 27 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, je účastníkem řízení:

zastoupený

na základě plné moci Ing. Miroslavem Roubcem, trvalým pobytem Do Dolců 43, 541 01 Trutnov, ČKAIT 0601035.

Odůvodnění

Ministerstvo kultury obdrželo dne 30. 3. 2016 žádost pana Miroslava Roubce o zrušení prohlášení domu č. p. 44 na st.p.č. 84 v k.ú. Dolní Sytová za kulturní památku. Jako důvod pro zrušení prohlášení věci za kulturní památku je uveden havarijní stav budovy doložený statickým posudkem Ing. Zdeňka Fibikara.

Městský úřad Semily, odbor školství, kultury a vnějších vztahů, jako příslušný správní orgán památkové péče, ve svém dopise ze dne 20. 4. 2016, č. j. OŠKVV, vyjádřil se zrušením prohlášení předmětné věci za kulturní památku souhlas, a to s následujícím odůvodněním: „Zařazení chalupy č.p. 44 mezi kulturní památky je typickou ukázkou živelnosti 90. let minulého století. kdy na úkor vědecké pravdy zvítězila dobře myšlená snaha dohnat pro památkovou péči velice žalostná léta komunistického režimu a léta nepřející péči o vybrané kategorie historických staveb, k nimž patřila právě drobná roubená zástavba našeho venkova. Naše snaha obohatit velice strohý semilský památkový fond tehdy postrádala sebekritiku a rozumnou mez a nám nezbývá, než znovu revidovat ukvapenost tehdejší doby a požádat ústřední orgán o nápravu vzniklého stavu, který se téměř vzorově ukazuje na č.p. 44.

Případ tedy uzavíráme tak, že chalupu dnes nelze bez vynaložení mnohamilionových zcela neadekvátních prostředků na restaurátorské konzervování dožilé dřevěné hmoty zachránit jinak, než výstavbou repliky. Pak na místě sejmutí památkové ochrany s vědomím toho, že stavba při dnešním stupni poznání svou historickou hodnotou nijak nepřekračuje místní obec ani region a neobsahuje další mimořádné či jinak vědecky zdůvodnitelné markanty, pro které by musela být stavba chráněna i přes faktické dožití nosné matérie.“

Krajský úřad Libereckého kraje, odbor kultury a památkové péče, ve svém vyjádření č.j. KULK 29169/2016 ze dne 19. 4. 2016, rovněž se zrušením prohlášení uvedené věci za kulturní památku souhlasil. „Správní orgán se ke zrušení prohlášení uvedené nemovitosti v minulosti již vyjadřoval. V roce 2009 správní orgán nesouhlasil se zrušením prohlášení domu za kulturní památku. Objekt byl již v tehdejší době ve špatném stavu. Jeho stav byl správním orgánem vyhodnocen jako neudržovaný nikoliv však havarijní. Na základě výše uvedených skutečností a toho, že k žádosti o zrušení prohlášení nebyl předložen statický posudek, správní orgán nesouhlasil se zrušením prohlášení domu č. p. 44 v Hájích nad Jizerou za kulturní památku. Od roku 2009 byl objekt zcela opuštěn, neužíván, nebyla provedena žádná údržba, zásahy prodlužující životnost ani zásahy bránící zřícení objektu. V březnu 2016 byl objekt podroben statickému posouzení. Dle statického posudku zapříčinily stáří, nedostatečná údržba, vnesení negativních vlivů z dopravy, problémové užívání objektu a úsporný způsob realizace stavby, že je objekt po statické a stabilní stránce naprosto nevyhovující. Správní orgán na základě statického posouzení a osobní prohlídky objektu jeho stav vyhodnotil jako havarijní. Pokud by byl objekt zrekonstruován, byla by většina původních stavebně-technických prvků nahrazena a objekt by tedy ztratil autenticitu, která je nositelem jeho památkových hodnot, pro které byl jako zástupce lidové architektury chráněn.“

Dále se k návrhu na zrušení prohlášení vyjádřil i NPÚ ÚOP v Liberci: „Dlouhodobá neúdržba nevyužívaného objektu prohloubila špatný stav některých konstrukcí. Vlivem těsné blízkosti silnice s frekventovaným provozem je pozorovatelná statická porucha, při které dochází k částečnému pohybu podezdívky objektu směrem ze svahu. To má za následek viditelné rozestoupení svislých konstrukcí v příčném směru. Tyto poruchy byla snaha řešit již v druhé polovině 20. století, jak tomu nasvědčují provizorní podpůrné sloupy ve světnici a trámková táhla v krovu. Přesto do současnosti nedošlo k funkčnímu zajištění této statické poruchy. Průhyb hmoty domu v podélném směru spolu s náklonem jihozápadní štítové stěny nesouvisí se statickou poruchou a je výsledkem starších procesů postupného sesedání roubených konstrukcí. Další výrazný problém představuje rozsáhlé narušení hmoty trámů roubených stěn, a to především prostoru světnice, kde je většina stěn zakryta neprodyšnými omítkami. Silná degradace je opět výsledkem neúdržby a nevhodného materiálu použitého na interiérové omítky. Nevětraný a nevytápěný dům navíc vykazuje větší hladinu vlhkosti umožňující rozsáhlé působení dřevokazných procesů.

Dolní Sytová představuje charakteristické středověké lánové založení se zástavbou a jednostrannou plužinou situovanou ve svazích nad pravými břehy Jizery. Struktura vsi není na první pohled pravidelná a přizpůsobuje se konkrétním terénním situacím. Dům Čp. 44 je zástupcem mladší vrstvy domů zahušťující stávající strukturu umístěním v méně výhodných polohách údolí. Nižší sociální status majitelů se projevuje minimální pozemkovou držbou a velikostí samotných objektů. U těchto případů neumožňujících zemědělskou obživu je obvyklé zobytnování komorového dílu navázané na domácí výrobu především tkaní látek. Dům samotný pravděpodobně pochází z konce 18. století. Mapa stabilního katastru jej zachycuje ve shodné půdorysné stopě a spalné podobě. Koncem 19. století byl upraven stávající nepřímý systém vytápění na tahový odtah spalin, což mimo jiné umožnilo zobytnění komory. Spolu s tím doznala výměny část okenních a dveřních výplní a k domu přibýlo zádveří a podélný

přístěnek. Snad v průběhu první poloviny 20. století byla jihozápadní štítová stěna v exteriéru zakryta cihelnou plentou. Zároveň došlo k dílčím vyzdívkám degradovaných trámů roubení a aplikaci omítek v interiérech světnice. V druhé polovině 20. století bylo odstraněno historické otopné zařízení a došlo k jeho nahrazení replikou sporáku ve světnici. Zároveň byly provedeny drobnější chalupářské úpravy (mimo jiné podlaha ve světnici). Lepenkovou krytinu nahradily eternitové šablony. Do současné doby se tak dům s minimem úprav dochoval v poměrně autentickém stavu.

Přes zdánlivou jednoduchost patří předmětný objekt k důležitým prvkům historické zástavby obce a je autenticky dochovaným dokladem chudšího řemeslného obydlí. Tyto drobné obytné objekty navázané na domácí výrobu se pro oblast pomezí Krkonoš a Podkrkonoší staly velmi významnými a poukazují na dlouhý vývoj vesnického osídlení v nesnadných horských podmínkách. Přesto, že se jich řada do nedávné doby zachovala hlavně i díky rekreačnímu využití, zaznamenáváme v současnosti jejich výrazný úbytek. Objekty nevyhovující současným trendům jsou v masovém měřítku odstraňovány a často je nahrazují pouze materiálové kopie, provedené bez znalostí řemeslných postupů a podoby historické zástavby. Což se mimo jiné projevuje v celkové degradaci vzhledu vesnic.

V roce 2009 NPÚ, ÚOP v Liberci vydalo negativní stanovisko (NPÚ-353/k 2485/2009 ze dne 7. 10. 2009) k tehdejšímu návrhu na zrušení prohlášení předmětného domu s tím, že: „...návrh na zrušení prohlášení věci za kulturní památku, by znamenal celkovou demolici, motivovanou vyššími nároky pro stálé bydlení a případné vyjmutí objektu z ÚSKP ČR by pak představovalo nebezpečný precedens“. Je však nutné poznamenat, že se špatný stavebně technický stav domu od té doby objektivně zhoršil a v případě výrazné poruchy podezdívky hrozí lokální havárie. Prohloubení špatného stavebně technického stavu je však výsledkem absencí elementárního zajištění narušených konstrukcí během tohoto krátkého období charakterizováno několikerou výměnou majitelů.

Přesto, že je celkově špatný technický stav objektu jednoznačně rehabilitovatelný (viz řada provedených rekonstrukcí památkově chráněných objektů obdobného stavebně technického stavu), nejeví se případná rekonstrukce za současné situace jako reálná. Majitelé plánují odstranění domu a vystavění novostavby v rozsahu současných pozemků. Dotčené orgány památkové péče shledaly technický stav objektu neudržitelný a k návrhu vydávají kladná stanoviska. NPÚ, ÚOP v Liberci v zásadě se zrušením prohlášením domu za kulturní památku vzhledem výše zmíněným důvodům nesouhlasí. S přihlédnutím k Vyrozhumění o odložení podnětu k provedení přezkumného řízení ze 17. prosince 2015 týkající se obdobného případu domu čp. 190 v Dubnici, okres Česká Lípa (č.j. MK 76128/2015 OLP), kde bylo odkázáno na stanovisko veřejného ochránce práv (č.j. 3920/2009/VOP/JPL ze dne 12. 11. 2009), kdy stav objektu v případě prohlášení/rušení památkové ochrany je jedním z hlavních kritérií, předpokládáme, že budeme v tomto stanovisku osamoceni. Vzhledem k výše popsaným památkovým hodnotám objektu upozorňujeme však na to, že případné sejmutí památkové ochrany je nezbytné podmínit provedením stavebně historického průzkumu před odstraněním stavby a jeho doplněním během demolice samotné.“

Účastníku řízení nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům před vydáním rozhodnutí, protože podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, nemusí správní orgán tento úkon činit, pokud se žádosti navrhovatele vyhovuje v plném rozsahu.

Ministerstvo kultury zhodnotilo všechny předložené důkazy jednotlivě i ve vzájemných souvislostech a rozhodlo zrušit prohlášení chalupy č. p. 44 na st.p.č. 84 v k.ú. Dolní Sytová, včetně uvedeného pozemku, za kulturní památku, protože v dané věci byl prokázán

mimořádně závažný důvod pro zrušení prohlášení za kulturní památku. Ministerstvo kultury zejména došlo k názoru, že horizontální i vertikální stavební konstrukce domu dosáhly takového stupně narušení dřevokaznými organismy, že by si případná obnova vyžádala jejich úplnou náhradu za nové, tedy stavbu kopie. Dům č. p. 44 v Dolní Sytové se navíc v urbanismu obce nijak výrazně neuplatňuje. Ministerstvo kultury se neztotožňuje s názorem NPÚ, že kulturní památku, která dokládá dobový vývoj lidové architektury a řemesla, resp. nositelem jejích památkových hodnot je zejména autenticita stavebních konstrukcí, lze nahradit z převážné většiny novou, byť stejně vypadající budovou, aniž by došlo ke ztrátě památkových hodnot.

Vzhledem k tomu, že se jedná o roubené stavení v regionu standardního uspořádání a nepříliš vysokého stáří, není podle Ministerstva kultury požadavek stavebně historického průzkumu opodstatněný.

Vzhledem k uvedenému chalupa č. p. 44 na st.p.č. 84 v k.ú. Dolní Sytová již nemá znaky kulturní památky ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 citovaného zákona č. 20/1987 Sb.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastížen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání rozkladu). Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty. O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

Mgr. Petra Ulbrichová

vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

